

Sajtó és Tájékoztatás

Az Európai Unió Bírósága
137/13. sz. SAJTÓKÖZLEMÉNY
Luxembourg, 2013. október 22.

A C-105/12., C-106/12. és C-107/12. sz. egyesített ügyekben hozott ítélet
Staat der Nederlanden kontra Essent NV, Essent Nederland BV, Eneco
Holding NV, Delta NV

A tőke szabad mozgásának a villamosenergia- és a földgázpiacon tevékenységet folytató vállalkozásokra vonatkozó korlátozásai összeegyeztethetők lehetnek az uniós joggal

Ebben az összefüggésben a torzulásmentes versenynek a fogyasztók védelme érdekében történő fenntartására és az energiaellátás biztosítására irányuló célok közérdeken alapuló nyomós indoknak minősülnek

A 2003. évi irányelveknek megfelelően a villamos energia és a földgáz belső piacára vonatkozó uniós jog többek között a nyitott és átlátható piac, az elosztórendszer-üzemeltető hálózatához való megkülönböztetéstől mentes és átlátható hozzáférés, valamint a tisztességes verseny biztosítására irányul.¹

A Holland Királyság közelmúltbeli jogszabályai alapján a magánbefektető nem szerezhethet vagy rendelkezhet részvényekkel vagy részesedésekkel a Hollandiában tevékenységet folytató villamosenergia- vagy gázelosztórendszer-üzemeltető tőkéjében (privatizációs tilalom). Ezenkívül tiltott az egyrészt olyan csoport tagjai közé tartozó társaságok, amelynek ilyen üzemeltető is tagja, másrészt pedig az olyan csoport tagjai közé tartozó társaságok közötti tulajdonosi vagy ellenőrzési viszony, amelynek tagja Hollandiában villamosenergia- vagy gáztermeléssel, -ellátással vagy -kereskedéssel foglalkozó vállalkozás (csoporttilalom). Végül, a nemzeti jog tiltja az érintett rendszer-üzemeltetés érdekében potenciálisan össze nem egyeztethető ügyletek teljesítését vagy tevékenységek folytatását az ilyen üzemeltető, és azon csoport által, amelynek az üzemeltető a tagjai közé tartozik.

E jogszabályok elfogadásakor az Essent, az Eneco és a Delta vertikálisan integrált, Hollandiában mind a villamosenergia- és/vagy a gáztermelésben, -ellátásban és/vagy -kereskedelemben, mind pedig a villamosenergia- és/vagy a gázelosztórendszer-üzemeltetésben tevékenységet folytató társaságok voltak.

A privatizációs tilalmat, a csoporttilalmat és a rendszer-üzemeltetés érdekében potenciálisan össze nem egyeztethető tevékenységek folytatásának tilalmát bevezető nemzeti jogszabályok elfogadása következtében az Essent NV 2009. július 1-jén szétvált két külön társasággá, egyrészt a Hollandiában villamosenergia- és a gázelosztórendszer-üzemeltetést folytató Enexis Holding NV-vé, amely részesedéseinek összességével a hatóságok rendelkeztek, másrészt pedig a villamosenergia-, gáztermeléssel, -ellátással és -kereskedéssel foglalkozó Essent NV-vé. Az utóbbi társaságot megvásárolta a villamosenergia-ágazatban szakosodott német RWE AG csoport leányvállalata. Az Eneco Holding NV és a Delta NV nem váltak szét, de a leányvállalataikat, a Stedin Netbeheer BV-t és a Delta Netwerkbedrijf BV-t jelölték ki ugyanezen a területen az elosztórendszereik üzemeltetőjének.

¹ A villamos energia belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 96/92/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/54/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 176., 37. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 211. o.) és a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 98/30/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. június 26-i 2003/55/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL L 176., 57. o.; magyar nyelvű különkiadás 12. fejezet, 2. kötet, 230. o.).

Ebben az összefüggésben az Essent, az Eneco és a Delta a nemzeti bíróságokhoz fordult, úgy érvelve, hogy a nemzeti jogszabályok összeegyeztethetetlenek a tőke szabad mozgásával. A jogvitát végső fokon elbíráló Hoge Raad der Nederlanden (Semmítőszék, Holland Királyság) úgy határozott, hogy a Bíróság elé terjeszti e kérdést.

A Bíróság megállapítja először is, hogy a privatizációs tilalom – amely többek között azt jelenti, hogy semmilyen magánbefektető nem szerezhet vagy rendelkezhet részvényekkel vagy részesedésekkel a Hollandiában tevékenységet folytató villamosenergia- vagy gázelosztórendszer-üzemeltető tőkéjében – az EUMSZ 345. cikk hatálya alá tartozik, amely kifejezi a szerződéseknek a tagállami tulajdoni rendekkel szembeni semlegességét, és amely szerint többek között a tagállamok jogszerűen követhetik a bizonyos vállalkozások vonatkozásában a köztulajdoni rend bevezetésére vagy fenntartására irányuló célt.

Mindazonáltal az EUMSZ 345. cikk nem vonja ki a tagállamok hatályos tulajdoni rendjét az EUM-Szerződés alapvető szabályai, többek között a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvére, a letelepedési szabadságra és a tőke szabad mozgására vonatkozó szabályai alól. Így a Bíróság megállapítja, hogy a privatizációs tilalom a hatásaira tekintettel a szabad tőkemozgás korlátozásának minősül.

Mindemellett a nemzeti jogszabályok által meghatározott tulajdoni rend választásának okai olyan tényezőknek minősülnek, amelyek figyelembe vehetők a szabad tőkemozgás korlátozásainak igazolásához. A kérdést előterjesztő bíróság feladata e vizsgálat lefolytatása.

Ami a csoporttilalmat és a rendszer-üzemeltetés érdekével potenciálisan össze nem egyeztethető tevékenységek folytatásának tilalmát illeti, a Bíróság megállapítja, hogy azok szintén a szabad tőkemozgás igazolandó korlátozásainak minősülnek. E tekintetben a Bíróság kimondja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott, a tág értelemben vett keresztfinanszírozás – ideértve a stratégiai információcserét is – megakadályozására, az energia- és a gázpiac átláthatóságának biztosítására, és a versenytorzulás elkerülésére irányuló célok a villamosenergia- és gáztermelési, -ellátási és -kereskedelmi piacon a torzulásmentes verseny biztosítására irányulnak. A keresztfinanszírozás megakadályozására irányuló cél többek között a villamosenergia- és a gázelosztó-rendszerekbe való megfelelő befektetés biztosítására irányul.

A Bíróság szerint a szóban forgó nemzeti intézkedések így nyomós közérdeket szolgálnak. Ugyanis a torzulásmentes versenyre irányuló célt az EUM-Szerződés is kitűzte, végső soron a fogyasztók védelme érdekében. Egyébiránt a Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata szerint a fogyasztók védelme nyomós közérdeken alapuló indokot képez.

A Bíróság megállapítja továbbá, hogy a villamosenergia- és a gázelosztó-rendszerekbe való megfelelő befektetés biztosításának célja többek között az energiaellátás biztosítása, amelyet a Bíróság szintén elismert közérdeken alapuló nyomós indokként.

Végül, a csoporttilalmat és a rendszer-üzemeltetést szolgáló tevékenységek tilalmát holland törvény vezette be, amely maga többek között módosította a 2003. évi irányelvek átültetése érdekében elfogadott nemzeti rendelkezéseket. Még ha e tilalmakat nem is írják elő az említett irányelvek, a Holland Királyság ezen intézkedések bevezetésével az említett irányelvekben kitűzött célok elérésére törekedett.

Ennélfogva a kérdést előterjesztő bíróság által hivatkozott célok főszabály szerint közérdeken alapuló nyomós indokként igazolhatják az alapszabadságok megállapított korlátozásait.

A Bíróság emlékeztet azonban arra, hogy a szóban forgó korlátozásoknak alkalmasnak kell lenniük a kitűzött célok elérésére, és nem haladhatják meg az elérni kívánt célok megvalósításához szükséges mértéket, aminek vizsgálata a kérdést előterjesztő bíróság feladata.

EMLÉKEZTETŐ: Az előzetes döntéshozatali eljárás lehetővé teszi a tagállami bíróságok számára, hogy az előttük folyamatban lévő jogvita keretében az uniós jog értelmezésére vagy valamely uniós jogi aktus

érvényességére vonatkozó kérdést terjesszenek a Bíróság elé. A Bíróság nem dönti el a tagállami bíróság előtti jogvitát. A nemzeti bíróság feladata, hogy az ügyet a Bíróság határozata alapján elbírálja. E határozat a tartalmilag hasonló kérdésben eljáró más nemzeti bíróságokat is köti.

A sajtó részére készített nem hivatalos kiadvány, amely nem köti a Bíróságot.

A kihirdetés napján az ítélet [teljes szövege](#) megtalálható a CURIA honlapon

Sajtófelelős: Lehóczki Balázs ☎ (+352) 4303 5499

Az ítélet kihirdetésekor készített képfelvételek elérhetők: „[Europe by Satellite](#)” □ ☎ (+32) 2 2964106